

Column

Integratie

Je hoort in Nederland regelmatig naar de Verenigde Staten verwijzen als een land waar ze de zaken goed geregeld hebben. Niet de bankensector natuurlijk, en het toezicht daarop, maar de manier waarop de economie werkt en hoe dit de integratie van immigranten bevordert. De Amerikaanse samenleving, zo is de redenering, kent veel banen waarvoor geen opleiding en beheersing van het Engels is vereist - denk aan waterschenkers in restaurants en medewerksters van nagelstudio's die je daar op elke straathoek aantreft -, en staat daardoor open voor de recent gearriveerde immigrant die zich wil opwerken in de Amerikaanse samenleving. Daar kunnen wij nog wat van leren.

Het is een mooi verhaal, maar volgens mij is het grotendeels onzin. De Amerikaanse economie is net als de Europese steeds meer een kennis-economie, waarin voor bijna alle banen een minimaal opleidingsniveau is vereist. En ook bij ons heb je banen (afwassers, schoonmakers), waar je geen Nederlands voor hoeft te kunnen spreken. Nee, de verschillen tussen Nederland en de VS als het gaat om integratie zijn veel groter en ingewikkelder. Zo zijn hele wijken en steden in de VS Spaanstalig, dat kan blijkbaar gewoon. In sommige opzichten verwacht niemand dat je als immigrant een Amerikaan wordt; je bent het op het moment dat je er aankomt, en er een leven probeert op te bouwen.

Dat is wat mij opvalt als ik in de VS ben: hoe anders de samenleving is. Het is een hard land dat ongelofelijk slecht voor zijn inwoners zorgt. Miljoenen gezinnen zonder ziektekostenverzekering, miljoenen kinderen dus ook. Zoveel werkende mensen zonder enige bescherming tegen arbeidsongeschiktheid, ouderdom en werkloosheid. Je baan verliezen in de VS is een waar drama, je kunt binnen drie maanden letterlijk op straat staan met je hele gezin.

De angst is overal voelbaar op het moment: geen vrije dagen opnemen, niet ziek worden, de baas niet tegenspreken, anders ben jij de volgende die eruit vliegt. Een keihard land met veel mogelijkheden, als je bereid bent om je er halfdood voor te werken. Dat trekt misschien ook een ander soort immigranten dan Nederland. Maar hoeveel er daarvan kopje onder gaan, is niet te zeggen. Daarbij vergeleken is Nederland niet alleen een heel ander, maar ook een heel fijn land.

Klaartje Peters (40) is zelfstandig onderzoeker en publicist